

Latvijas Universitāte
Juridiskā fakultāte

Metodiskie norādījumi bakalaura darbu izstrādāšanai

Rīga 2006

Metodiskie norādījumi bakalaura darbu izstrādāšanai.
- Rīga: LU, 2006. 11 lpp.

Metodiskie norādījumi paredzēti tiesību bakalaura studiju programmas
studentiem LU Juridiskajā fakultātē.

Sastādījuši: prof. K.Torgāns un asoc. prof. K.Balodis

Apstiprināts:
LU Tiesību zinātnes studiju
programmu padomē
2006.gada 23.martā

© Latvijas Universitāte 2006

I VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

Bakalaura darbs ir studenta patstāvīgs pētījums, studenta zinātniski pētnieciskā darba izpildes galarezultāts.

Bakalaura darbs jāiesniedz:

- 1) pilna laika klātienē studentiem līdz 26.maijam;
- 2) nepilna laika klātienē studentiem līdz 15. decembrim.

Darba manuskripts jāuzrāda darba vadītāja akceptam 1 mēnesi pirms iesniegšanas termiņa (sīkāk sk. III nodaļu).

Bakalaura darba apjoms 40 – 50 lpp. datorsalikumā.

Bakalaura darba izstrādāšanu veido šādi posmi:

- 1) temata izvēle (temata un zinātniskā vadītāja apstiprināšana katedrā);
- 2) bakalaura darba plāna sastādīšana un darba izstrādes gaitas plānošana;
- 3) literatūras, normatīvo aktu un prakses materiālu savākšana un studēšana;
- 4) bakalaura darba 1.nodaļas uzrakstīšana un apspriešana ar zinātnisko vadītāju;
- 5) darba pārējo nodaļu uzrakstīšana un uzrādīšana vadītājam;
- 6) bakalaura darba galīgā noformēšana;
- 7) bakalaura darba iesniegšana un aizstāvēšana.

Bakalaura darba tematu izvēlas pats students, saskaņojot to ar zinātnisko vadītāju. Tam ir jāatbilst studiju programmai. Izvēlēties tematu, students iesniedz katedrā rakstveida pieteikumu ar lūgumu apstiprināt tematu un zinātnisko vadītāju.

Uz pirmos konsultāciju par darba rakstīšanu studentam vēlams ierasties ar plāna uzmetumu, sākotnējo literatūras sarakstu, informāciju par prakses materiāliem. Zinātniskais vadītājs sniedz nepieciešamos padomus un papildinformāciju par bakalaura darba izstrādāšanas grafika sastādīšanu, bakalaura darba struktūras izveidošanu, literatūras un normatīvo aktu izvēli, prakses materiālu atlasīšanu, bakalaura darba saturu un noformēšanu, bakalaura darba aizstāvēšanu un citiem jautājumiem.

II BAKALAURA DARBA STRUKTŪRA

Bakalaura darbu no formas un struktūras viedokļa veido šādas sastāvdaļas:

- 1) Titullapa (*pielikums Nr.1*);
- 2) Saturs rādītājs;
- 3) Ievads;
- 4) Nodaļas, apakšnodaļas (temata izklāsts);
- 5) Kopsavilkums;
- 6) Anotācija;
- 7) Izmantotās literatūras un juridisko aktu saraksts (*pielikums Nr.2*);

- 8) Pielikumi – fakultatīvi;
- 9) Darba autora apliecinājums, ka darbs uzrakstīts patstāvīgi un nav plagāts (*pielikums Nr. 3*);
- 10) Izziņa par bakalaura darba aizstāvēšanu (*pielikums Nr. 4*).

Ievadā jāpamato izvēlēta temata aktualitāte, jāformulē darba mērķis, jānorāda lielākie problemātiskie jautājumi, kurus autors analizē savā darbā, jādod bibliogrāfijas raksturojums. Apjoms – līdz 3 lappusēm.

Darba iztirzājumu veido 3-5 nodaļas (ar vai bez apakšnodaļām). Iztirzājumā jāizklāsta temata saturs. Darbā jāizvairās no elementāru patiesību izklāsta, bet jākoncentrējas uz neatrisinātajām problēmām, jāizvirza priekšlikumi, tie jāpamato, polemizējot ar literatūrā izteiktajiem viedokļiem vai kritiski izvērtējot juridisko praksi.

Bakalaura darbs (izņemot atsevišķus vispārteorētiskus vai vēsturiskus pētījumus) nav iedomājams bez juridiskās prakses analīzes, tās nepilnību vērtējuma vai vispārinājumiem. Prakses piemēriem nav jābūt tikai neapstrīdamu patiesību apstiprinājumam. Pēc iespējas plašāk jāizmanto arī literatūra svešvalodās un ārvalstu juridiskie akti.

Kopsavilkumā jāparāda pētījuma rezultāti, kas izvirzīti aizstāvēšanai. Secinājumiem un priekšlikumiem jāizriet no iztirzājuma satura. Izvairoties no vispārīgām frāzēm, tie jāformulē tēžu veidā, tās numurējot. Apjoms 2 līdz 4 lpp.

Anotācijai jābūt angļu, vācu vai franču valodā. Anotācijā jāsniedz īss bakalaura darba satura raksturojums, izceļot svarīgākos atzinumus un priekšlikumus (nevis formāls nodaļu un apakšnodaļu virsrakstu pārstāsts). Anotācijas apjoms – līdz 1 lappusei.

Izmantotās literatūras un juridisko aktu sarakstu veido literatūra, juridiskie akti un prakses materiāli, uz kuriem darbā ir dotas atsauces. Sarakstu veido trīs sadaļas:

- 1) Literatūra (autoru darbi);
- 2) Normatīvie akti;
- 3) Juridiskās prakses materiāli.

Literatūras sadaļā ietilpst: monogrāfijas, zinātniskie raksti, normatīvo aktu komentāri, žurnālu un avīžu raksti u.c. Vispirms alfabētiskā kārtībā jāsakārto literatūra latviešu valodā, tad svešvalodās.

Normatīvie akti jāsakārto pēc to juridiskā spēka. Vienāda juridiskā spēka akti jāsakārto hronoloģiski, sākot no jaunākajiem.

Sadaļā “Juridiskās prakses materiāli” jāievieto tiesību piemērošanas akti (lēmumi, spriedumi, pavēles), kā arī citi dokumenti. Akti jāsakārto 1) pēc subjektiem, kas izdevuši dokumentus; 2) hronoloģiskā kārtībā. (*pielikums Nr. 2*).

Pielikumus (līdz 10 lappusēm) sastāda: shēmas, tabulas, fotoattēli, dokumentu noraksti, darbā lietotie saīsinājumi. Pielikumi netiek ieskaitīti bakalaura darba kopējā apjomā.

III BAKALaura DARBA IZSTRĀDE, IESNIEGŠANA UN AIZSTĀVĒŠANA

Bakalaura darba izstrāde ir uzdevums, kurā nozīmīgs ne tikai gatavais darbs, bet pētniecības darba iemaņu apgūšana zinātniskā vadītāja vadībā un uzraudzībā. Diemžēl, noslēguma darbu izstrādē ir bijuši gadījumi, kad darba vadītājs spiests atteikties dot atzinumu par pielaišanu aizstāvēšanai, norādot, ka viņam nav bijusi iespēja vadīt, students pēc plāna apspriešanas neko darba gaitā nav uzrādījis. Tātad nav bijusi iespēja ieteikt uzlabojumus, papildinājumus, trūkumu novēršanu. Gatavu darbu iesniegšana dažkārt izsauc arī šaubas par to, vai students ir īstais darba autors. Sakarā ar teikto Studiju programmu padome ir nolēmusi sekojošo:

1. Nepielaist darbus aizstāvēšanai, ja to manuskripts, kuram pēc apjoma un struktūras jāatbilst bakalaura darba prasībām (sk. II nodaļu), mēnesi pirms bakalaura darba iesniegšanas nav iesniegts katedrā darba vadītāja akceptam.
2. Vadītājam savs atzinums par iespēju pabeigt darbu tīrrakstā jādod studentam un katedras vadītājam 10 dienu laikā.

Bakalaura darbs noteiktajā termiņā katedrā jāiesniedz divos eksemplāros. Ja termiņš nokavēts, pārbaudījuma komisija var atlikt šī bakalaura darba aizstāvēšanu uz nākamo gadu.

Attiecīgā katedra bakalaura darbu nodod recenzēšanai ar zinātniskā vadītāja pozitīvu atsaukumi par tā atbilstību bakalaura darba zinātniskajam līmenim un metodiskajām prasībām. Negatīvas atsauksmes gadījumā darbs netiek pielaiests aizstāvēšanai.

Pirms aizstāvēšanas studentam ir tiesības iepazīties ar bakalaura darba recenziju. Aizstāvēšana notiek bakalaura gala pārbaudījuma komisijas atklātā sēdē valsts valodā, piedaloties darba autoram un recenzentam.

Bakalaura darba aizstāvēšanas procedūru veido:

- studenta īss ziņojums par svarīgākajām bakalaura darba atziņām (līdz 5 min.);
- studenta atbildes uz uzdotajiem jautājumiem;
- bakalaura darba recenzijas, un ja nepieciešams – arī zinātniskā vadītāja atsauksmes, noklausīšanās;
- studenta galavārds.

IV BAKALAURA DARBA NOFORMĒŠANA

Darbs iesniedzams datorrakstā ar 12 fonta burtiem un atstarpi 1,5 starp rindām, vai ar 14 fonta burtiem un atstarpi 1,0 starp rindām. Darbs iesniedzams divos eksemplāros (sev ieteicams sagatavot trešo).

Atsauces uz avotiem novieto lapaspuses apakšējā daļā zem svītras. Tās numurē katras lapaspuses ietvaros.

Attiecībā uz atsauču rakstīšanu un darba noformēšanas tehniskiem jautājumiem pastāv dažādi noteikumi. Savus noteikumus, piemēram, ir ieviesuši tādi izdevumi kā Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis, Latvijas Universitātes raksti (juridiskā sērija), žurnāls "Likums un Tiesības". Bibliotēku vajadzībām pastāv īpaši noteikumi, kas paredz ļoti pilnīgu bibliogrāfisko aprakstu. Juridiskā fakultāte iesaka izmantot tos noteikumus, kas izstrādāti LU Zinātnisko rakstu (juridiskā sērija) vai žurnāla "Likums un Tiesības" publikācijām.

Attiecībā uz bibliogrāfiju jāievēro šādi atšķirīgu veidu publikāciju apraksta noteikumi:

Grāmatas

Karpova Ā. Personība. Teorijas un to rādītāji. Rīga: Zvaigzne ABC, 1998.

Blanks R. Rīgas iedzīvotāji. Rīga: Rasa XL, 2000., 3.sēj., 1.burtn., 26.-28.lpp.

Bez autora

Likumdošanas aktu terminu vārdnīca. Sast. V.Krauklis, G.Ūķis, J.Krauklis. [B.v.]: Senders R, 1999.

Atsevišķi raksti grāmatu ietvaros vai internetā.

Osipova S. Īss ieskats K.Dišlera valsts teorijā. Grām.: *Vispārīgās tiesību teorijas un valstszinātnes atziņas*. Rīga: Latvijas Universitāte, 1997., 21.-26.lpp.

Paine F.J. Eiropas administratīvo tiesību ietekme uz dalībvalstu administratīvajām tiesībām. <http://www.eurofaculty.lv/papers/> (aplūkots 2004. 8.novembrī)

Periodika

Aptaujas Latvijā. *Latvijas Vēstnesis*. 1999. 24.marts.

Normatīvie akti

Latvijas Republikas Satversme: LR likums. *Latvijas Vēstnesis*, 1993. 1.jūlijs, nr.43.

Medību likums: LR likums. *Latvijas Vēstnesis*, 1995. 17.jūnijs, nr.13.

Noteikumi par medību saimniecībai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas apjomiem: MK noteikumi nr.398. *Latvijas Republikas Saeimas un Ministru kabineta Ziņotājs*, 2002. 23.aprīlis, nr.7.

LR Satversme, Civillikums, Civilprocesa likums, Krimināllikums, Kriminālprocesa likums, u.tml. sarakstā jānorāda ar to publicēšanas datumu un izdevumu, kurā publicēts.

Runas, intervijas, u.tml.

LZA prezidenta J.Stradiņa ievadvārdi pilnsapulcē “Ilgspējīga attīstība Latvijā” 2002.gada 17.oktobrī. *Zinātnes Vēstnesis*, 2002. 1.novembris, nr.18(247). <http://www.lza.lv/ZV/zv/021800.htm#3> (aplūkots 2004.11.janvārī).

Ja izmantotajā izdevumā nav norādīta:

- 1) izdošanas vieta – jālieto saīsinājums [B.v.] (Bez vietas);
- 2) izdevējs – jālieto saīsinājums [b.i.] (bez izdevniecības);
- 3) izdošanas gads – jālieto saīsinājums [b.g.] (bez gada).

Materiāli no interneta (norādāmi ar datumu, kad aplūkoti) izvietojami attiecīgi pie rakstiem, normatīvajiem aktiem vai palīgmateriāliem.

Ja tekstā tiek atkārtoti izmantots viens un tas pats avots vienas lapas ietvaros, tad sekojošās atsaucēs latviešu valodā ir jāraksta “Turpat” un jānorāda attiecīgā lappuse, ja tā ir mainījusies. Svešvalodās izmantotām publikācijām šajā situācijā lietojams “Ibid.”.

Piemērs. “Tauta ir galējais un augstākais varas pamats.”¹

Ja tekstā citēta tikai daļa no kāda teksta, papildinot ar rakstītāja veidoto teikumu, jālieto pēdiņas, iesākot citēt, un jāliek atsauce aiz pēdiņām.

Piemērs. Konstitūcijā tauta tiek atzīta par augstāko varas avotu valstī, “valsts ir tikai tautas gribas institūcija”², kaut daži autori vārdā “tikai” saredz pretrunu.

Lai norādītu avotus, kuri tieši nav izmantoti, pieļaujamas atsauces, kas sākas ar: Sk.arī:..., Sīkāk sk.:...

Lappusēm saīsinājumi: latv.val. – lpp., krievu val. – c., angļu un franču valodā – p., vācu val. – S.

Citi saīsinājumi: 1.sējums - 1.sēj., Bd.4, Vol.1; Burtnīca - burtn.; sleja - sl.

¹ Turpat, 3.lpp. vai Ibid., S. 3. (ja iepriekšējā atsauce ir par citējamo darbu)

² Mikainis Z. Suverenitāte. *Juridisko terminu vārdnīca*. Rīga: Nordik, 1998, 249. lpp.

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
JURIDISKĀ FAKULTĀTE
Civiltiesisko zinātņu katedra

Bakalaura darbs

Dāvinājuma līguma atsaukšana

Saņemts

_____ katedrā

200__ .g. ____ . _____

Sekretāra(-es) paraksts

_____ nodaļas

_____ . semestra students

Juris Liepiņš

Jur P 000000

Zinātniskais vadītājs
Dr.iur., prof. Jānis Bērziņš

Rīga, 2006

IZMANTOTĀS LITERATŪRAS UN JURIDISKO AKTU SARAKSTS

Literatūra

1. Burgentāls T. Starptautiskās cilvēktiesības kodolīgā izklāstā. Rīga: AGB, 2000.
2. Cilvēktiesību īstenošana Latvijā: tiesa un administratīvais process. Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes cilvēktiesību institūta bibliotēka. Rīga: [b.i.] 1998.
3. Eiropas Savienības tiesību īstenošana Latvijā. Autoru kolektīvs. I.Aleho zinātniskajā redakcijā. Rīga: *Latvijas Vēstnesis*, 2003.
4. Intervija ar Dr.biol. I.Emsi. No Rio līdz Johanenburgai. Un tālāk? *Zinātnes Vēstnesis*, 2002. 11.novembris. <http://www.lza.lv/ZV/zv021800.htm#3> (aplūkots. 2004. 1.novembrī)
5. Vides ministrija atstāj spēkā aizliegumu izmantot hlora balināšanas metodi Ozolsalas celulozes rūpnīcā. Vides aizsardzības kluba mājas lapa: <http://www.vak.lv/story.php?id=165> (aplūkots 2004. 5.novembrī.)
.....
8. Kiss A., Shelton D. Manual of European Environmental Law. Second Edition: Grotius Publications Cambridge University Press, 1997.
9. Morrison Fred L., Wolfrum R. International, Regional and National Environmental Law. *Kluwer Law International*. The Hague, London, Boston, 2000.
.....

Normatīvie akti

1. Teritorijas plānošanas likums: LR likums. *Latvijas Vēstnesis*, 2002. 12.jūnijs.
.....

Tiesu prakse

1. LR Augstākās tiesas Senāta spriedums lietā Nr. SKC – 503. Latvijas Republikas Augstākās Tiesas Senāta Civillietu departamenta spriedumi un lēmumi 2001. Rīga: Latvijas Tiesnešu mācību centrs, 2002, 296.-300.lpp.
2. Satversmes tiesas spriedums lietā par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izveidošanu Olainē. 2003. 14.februāris. *Latvijas Vēstnesis*. 2003. 22.februāris.
3. Tukuma rajona tiesas lieta Nr. 851-3 – 2004.g.
4. (Lietas apzīmējums) Leading cases of the European Court of Justice. EC Environmental Law. http://europa.eu.int/eur-lex/en/search/search_case.html, (aplūkots 2004. 1.novembrī.)
3. (Lietas nosaukums) Judgments and Decisions of European Court of Human Rights. <http://www.echr.coe.int/Eng/Judgments.htm> (accessed 2004. 26.november.)

Apliecinu, ka bakalaura darbu esmu uzrakstījis patstāvīgi, izmantojot darbā norādītos avotus, un darbs nav plagējāts.

/Darba autora paraksts, datums/

Bakalaura darbs aizstāvēts:

Bakalaura gala pārbaudījuma komisijas sēdē

2006.gada ____ . _____

un novērtēts ar atzīmi _____

Komisijas priekšsēdētājs _____